

Instytut Pamięci Narodowej - Poznań

<https://poznan.ipn.gov.pl/pl7/aktualnosci/192237,XV-edycja-akcji-medialno-edukacyjnej-Zapal-znicz-pamieci-22-pazdziernika-2023.html>
03.05.2024, 20:28

XV edycja akcji medialno-edukacyjnej „Zapal znicz pamięci” - 22 października 2023

W niedzielę 22 października 2023 r. po raz piętnasty zapłonęły znicze pamięci w wielu miejscach związanych z upamiętnieniem ofiar okupacji niemieckiej, zamordowanych przez Niemców w pierwszych miesiącach II wojny światowej. W ten sposób przypominamy o tragicznych wydarzeniach, jakie rozegrały się na Pomorzu Gdańskim, Wielkopolsce, Górnym Śląsku, Kujawach i ziemi łódzkiej w ramach ludobójczej operacji „Tannenberg” i „politycznego oczyszczania gruntu”. Wówczas, głównie na terenach wcielonych do III Rzeszy, Niemcy zamordowali około 47 000 polskich obywateli. Głównie byli to przedstawiciele polskich warstw przywódczych, lokalni liderzy. W Wielkopolsce dużą część z nich stanowili Powstańcy Wielkopolscy.

Pomnik Zdobywców Lotniska Ławica, Zofia Zalewska, Szkoła Podstawowa nr 58 im. Jerzego Kukuczki w Poznaniu

Bezimiennie groby w miejscowości Drawski Młyn, Halina Mądrowska

Michał Burzyński, Szkoła Podstawowa nr 4 im. Jana Brzechwy w Swarzędzu

Tablica poświęcona Polakom zamęczonym przez gestapo w Gnieźnie, uczniowie Szkoły Podstawowej nr 5 im. Arkadego Fiedlera w Gnieźnie

Pomnik Lager Główna, Szymon Korbas, Szkoła Podstawowa w Kobylnicy im. Kawalerów Orderu Uśmiechu

Tablica upamiętniająca żołnierzy Batalionu Obrony Narodowej Kościół poległych w 1939 r., Koło historyczne ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła III w Starych

Oborzyskach

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Pępowie

Zbiorowe mogiły w Sowinkach, Monika Broszyk, Szkoła Podstawowa nr 2 w Mosinie

Grób Powstańca Wielkopolskiego Walentego Michałaka we Wronczynie, Szkoła Podstawowa im. Maksymiliana Jackowskiego we Wronczynie

Pomnik upamiętniający mieszkańców poległych na frontach II wojny światowej w Gościejewicach, Zespół Szkół Zawodowych im. Stefana Bobrowskiego w Rawiczu

W tym roku organizatorzy odwiedzili Miejsce Pamięci w Bukowcu k. Wągrowca. Współorganizatorem uroczystości był wójt Gminy Wągrowiec Przemysław Majchrzak. Uroczystość oraz cała akcja odbywała się pod patronatem Marszałka Województwa Wielkopolskiego Marka Woźniaka, który zaszczylił ją swoją obecnością. Na uroczystość bardzo licznie przybyli zaproszeni goście, samorządowcy na czele ze starostą wągrowieckim Tomaszem Krancem, dyrektorzy szkół, nauczyciele, harcerze, strażacy, działacze społeczni i mieszkańcy Gminy Wągrowiec.

Instytut Pamięci Narodowej w Poznaniu reprezentował dyrektor dr hab. Rafał Reczek oraz koordynatorzy akcji na poziomie ponadregionalnym i regionalnym: Naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej Marta Szczesiak-Ślusarek, która poprowadziła uroczystość, dr Izabella Kopczyńska i Tomasz Cieślak - historycy z pionu edukacyjnego IPN.

Kampania jest wspólnym przedsięwzięciem Oddziałowych Biur Edukacji Narodowej IPN w Poznaniu, Gdańsku, Katowicach, Łodzi, Bydgoszczy oraz Radia Poznań i regionalnych rozgłośni Polskiego Radia. Akcja odbywa się pod Patronatem Honorowym Marszałka Województwa Wielkopolskiego. Patronem medialnym jest portal dzieje.pl.

Koordynatorką akcji „Zapal znicz pamięci” na poziomie ponadregionalnym jest Marta Szczesiak-Ślusarek

Koordinatorami regionalnymi w Wielkopolsce są: dr Izabella Kopczyńska i Tomasz Cieślak.

Zrób zdjęcie dokumentujące akcję i prześlij je na adres zapalzniczpamieci@ipn.gov.pl

Osoby, które prześlą zdjęcie z opisem mają możliwość otrzymania zaproszenia na Koncert Zaduszkowy w Teatrze Muzycznym w Poznaniu 30 października 2023 r. na którym odbędzie się podsumowanie całej tegorocznej akcji.

{GALERIA:923491-923485-923488-923470-923473-923476-923479-923482-9234

Egzekucja przedstawicieli polskich warstw przywódczych w lesie w okolicy wsi Bukowiec k. Wągrowca (8 grudnia 1939 r.)

W ramach operacji „Tannenberg” Niemcy aresztowali i osadzili jesienią 1939 r. w więzieniu w Wągrowcu wielu wybitnych obywateli II Rzeczypospolitej pochodzących z tego regionu. Byli to przedstawiciele lokalnych warstw przywódczych, nauczyciele, Powstańcy Wielkopolscy, członkowie Obrony Narodowej, ale również działacze społeczni i polityczni. W sumie w wągrowieckim więzieniu znalazło się ok. 260 osób.

8 grudnia 1939 r. w lesie w okolicy wsi Bukowiec k. Wągrowca, niedaleko jeziora Kobyleckiego, SS przeprowadziło trzy tajne, masowe egzekucje. Ofiarami byli wspomniani polscy obywatele osadzeni w więzieniu w Wągrowcu. Polacy stojąc nad wcześniej wykopanym grobem, byli mordowani strzałami w tył głowy przez czterech funkcjonariuszy SS. Ciały zostały zakopane na miejscu przez więźnia, który został zamordowany jako ostatni. W sumie tego dnia Niemcy zamordowali ok. 107 Polaków.

Jesienią 1944 r. do bukowieckiego lasu ponownie przyjechali Niemcy. Tym razem byli to członkowie specjalnego komanda. Było ono odpowiedzialne za zacieranie śladów niemieckich zbrodni w ramach „Akcji 1005”. Niemcy otworzyli masowe groby, wykopali ciała i je spalili. Prochy ponownie zakopano. Miejsce zbrodni starannie zamaskowano, sadząc roślinność korespondującą z otoczeniem.

Obecnie w miejscu egzekucji znajduje się okazały obelisk postawiony 22 stycznia 1966 r. Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Instytutu Pamięci Narodowej w Poznaniu prowadziła w tej sprawie śledztwo, które pozwoliło ustalić część nazwisk pomordowanych, przebieg opisywanych zdarzeń oraz nazwiska sprawców.

Tomasz Cieślak

PLIKI DO POBRANIA

[Folder „Zapal znicz pamięci” \(pdf, 11.08 MB\) 12.10.2023 14:00](#)
[Informacja dotycząca przetwarzania danych osobowych \(docx, 18.03 KB\) 12.10.2023 14:00](#)
[Lista miejsc województwo śląskie \(pdf, 190.76 KB\) 13.10.2023 08:25](#)
[Lista miejsc województwo łódzkie \(pdf, 193.66 KB\) 13.10.2023 08:25](#)
[Lista miejsc województwo kujawsko-pomorskie \(pdf, 216.35 KB\) 13.10.2023 08:25](#)
[Poznań miejsca pamięci II wojny światowej \(pdf, 681.01 KB\) 13.10.2023 08:25](#)
[Konin miejsca pamięci II wojny światowej \(pdf, 501.61 KB\) 13.10.2023 08:25](#)
[Leszno miejsca pamięci II wojny światowej \(pdf, 628.49 KB\) 13.10.2023 08:25](#)
[Pow_chodzieski miejsca pamięci II wojny światowej \(pdf, 620.3 KB\) 13.10.2023 08:25](#)

[Pow_gostynski_miejsca_pamieci_II_wojny_swiatowej \(pdf, 662.19 KB\) 13.10.2023 08:25](#)
[Pow_koscianski_miejsca_pamieci_II_wojny_swiatowej \(pdf, 654.62 KB\) 13.10.2023 08:25](#)
[Pow_leszczynski_miejsca_pamieci_II_wojny_swiatowej \(pdf, 632.7 KB\) 13.10.2023 08:25](#)
[Pow_nowosolski_miejsca_pamieci_II_wojny_swiatowej \(pdf, 478.99 KB\) 13.10.2023 08:25](#)
[Pow_rawicki_miejsca_pamieci_II_wojny_swiatowej \(pdf, 647.51 KB\) 13.10.2023 08:25](#)
[Pow_sredzki_miejsca_pamieci_II_wojny_swiatowej \(pdf, 620.21 KB\) 13.10.2023 08:25](#)